

Posudek vedoucího diplomové práce

Veronika P o u p ě t o v á

Možnosti využití současných poznatků v oblasti zrcadlových neuronů v psychologické praxi pro trénink empatie

FF UK, Katedra psychologie, Praha, 2017

Vedoucí diplomové práce: doc. PhDr. Petr Kulišťák, Ph.D.

Oponent: PhDr. Luděk Stehlík

Diplomová práce paní Veroniky Poupětové je smělý počin v oblasti poznatků o lidském mozku, jež u nás asi nemá ještě konkurenci. Jde o praktické využití teorie zrcadlových neuronů ve spojení s procesy, podílejícími se na formování empatie a jejího rozvoje při práci s rodiči dětí s poruchami autistického spektra.

Paní Veronika Poupětová svou diplomovou práci uchopila formou tradičního schématu, zahrnujícího teoreticko-literární úvod (46 str.), empirická část (54 str.), písemnictví (~ 187 titulů), seznamy zkratk, tabulek, obrázků a grafů a přílohy (9 str.), jež jsou připojeny samostatně.

V teoretické části DP její autorka velmi podrobně a přehledně probírá základní podklady pro všechny části řešeného problému, tedy teorii zrcadlových neuronů, její vztah k empatii a rozsáhlou etiologickou jednotku poruch autistického spektra. Komparuje aktuální stav výzkumu i praxe v této oblasti, především na základě zahraniční literatury. V závěru stati zmiňuje též některé terapeutické postupy, jež by mohly aspirovat na praktickou realizaci využití vztahů mezi výše uvedenými oblastmi. Již zmíněné počty recentní literatury jsou hojné a jsou správně citovány. Kapitoly jsou smysluplně provázány a jejich logická následnost ukazuje na promyšleně zvládnutí literárních podkladů.

V části výzkumné své DP postupuje paní Veronika Poupětová systematicky od vymezení cíle studie, formulaci hypotéz a výzkumných otázek. Následně je popsán projekt, použité metody a jejich charakteristiky, demografické parametry sledovaných souborů, etické aspekty, které v tomto případě zčásti omezily možnosti přesnější analýzy průběhu terapie. Výsledky provedené statistické analýzy v kvantitativní části studie jsou uvedeny v tabulkách a též znázorněny graficky. Přestože nebyly nalezeny statisticky významné změny v hlavním sledovaném parametru – úrovni empatie – jsou naznačeny určité trendy, jež hovoří v tomto ohledu ve prospěch sledované terapie. Následně provedený krátký kvalitativního rozbor jednoho terapeutického sezení odhalil přínosy i problémy terapie klientů zařazených do této etiologické jednotky. Byly zde ovšem zachyceny sekvence empatických projevů u rodičů, jež mohly být podmíněny aktivací systémů zrcadlových neuronů. V obsáhlé diskusi autorka DP podrobně rozebírá vlastní nálezy v kontextu poznatků z uvedené literatury, uvádí též limity svého výzkumu. Poté vypracovala vlastní návrh terapeutického postupu, který by mohl napomoci rozvinutí empatických projevů u rodičů dětí s poruchami autistického spektra. V závěru pak paní Veronika Poupětová shrnuje své dílo.

K práci mám pouze ojedinělou připomínku, týkající se některých nedostatků v textu, a to hned v úvodu, kde se nahromadilo hodně chyb spíše charakteru „nepozornostního“; obdobné drobnosti, hlavně gramatické, např. shoda podmětu s přísudkem, se objevují sporadicky i jinde.

Diplomová práce je orientována do klinické praxe a zaměřuje se na jasně definované otázky, na které ve svých závěrech podává srozumitelné odpovědi. Pracuje se zajímavou problematikou, jež zatím u nás nebyla hlouběji řešena a je určitou odvážnou sondou do oblasti znalostí o mozku zatím ne plně objasněných; výsledky jsou dobře podloženy, dostatečně a přehledně diskutovány a lze uzavřít, že DP paní Veroniky Poupětové splňuje požadavky, kladené na práce tohoto druhu. Tudíž i s přihlédnutím k některým drobným formálním nedostatkům si dovoluji navrhnout komisi pro obhajoby její hodnocení známkou „výborně“.

V Praze 8. 8. 2017

Petr Kulišťák